

Intervju: ministrica obrane BiH

MARINA PENDEŠ

Moramo spustiti tenzije nakon događaja u Banjoj Luci i usavršiti procedure

Zoran Krešić

zoran.kresic@vecernji.net

MOSTAR

Ministrica obrane BiH i visoka dužnosnica HDZ-a BiH Marina Pendeš dala je ekskluzivni intervju za Večernji list, prvi u novoj, 2017. godini te prvi nakon niza otvorenih prepucavanja i napetosti koje su nastale nakon angažiranja Oružanih snaga BiH, čije utemeljenje i funkcioniranje mnogi upućeni domaći, ali i međunarodni analitičari smatraju najuspješnijom postdaytonskom reformom u BiH, na svečanosti obilježavanja Dana RS-a. U vrlo otvorenom razgovoru za Večernji list ministrica poziva na spuštanje tenzija, više razumijevanja između ključnih političkih predstavnika te fokusiranje na ključne "životne" prioritete u BiH, ali i nastavak aktivnosti vezanih uz europsko i euroatlantsko usmjerenje BiH.

Snažno su se podigle napetosti nakon postrojavanja vojnika na obilježavanju Dana RS-a u Banjoj Luci. Kako gledate na angažiranje OS BiH i sve što je javnosti poznato o tome?

- Smatram kako svima nama u BiH treba više iskrenosti i razumijevanja kako bismo shvatili jedni druge jer jedino tako ova zemlja može krenuti snažnije prema naprijed. Moramo spustiti napetosti oko svega što radimo, predstavljati sebe i svoju instituciju te zemlju u najboljem svjetlu, a događaji, kojima smo svjedočili proteklih nekoliko dana, pozornost su usmjerili upravo u suprotnom smjeru koji ne donosi ništa dobro i korisno za BiH. U povodu aktualnih događa-

nja u Banjoj Luci u kontekstu angažiranja Oružanih snaga BiH 9. siječnja 2017. godine, u Ministarstvu obrane BiH održan je sastanak ključnog menadžmenta s načelnikom i zamjenicima načelnika Zajedničkog stožera te je, bez prejudiciranja odgovornosti, potvrđena potreba da se izvrši temeljita analiza provedenih aktivnosti i procedura vezanih uz odavanje počasti.

Što dalje, ovaj je događaj očito bio opomena da stvari oko procedura treba mijenjati?!

- Na sastanku smo ocijenili da, primjenom uobičajenih metoda u Oružanim snagama i naučenih lekcija, načelnik Zajedničkog stožera identificira pitanja u vezi s nejasnim ili nedovoljno uređenim procedurama za odavanje počasti, koja će biti predložena za održavanje sastanka s Predsjedništvom BiH. Ministarstvo obrane i Oružane snage Bosne i Hercegovine, unatoč dnevno-političkim pritiscima, ostaju opredijeljeni za izvršavanje zakonskih nadležnosti definiranih Zakonom o obrani i Zakonom o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, kao i ispunjavanje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

Ministrice, 2016. godina je za nama. Molim vas za kratki osvrt na nju, što je to obilježilo, po vašem mišljenju, protekle godine?

- S obzirom na našu opredijeljenost, koju sam nizom prilika isticala, za integraciju u EU i NATO, smatram kako je važan događaj protekle godine, kada govorimo o javnom, političkom životu,

svakako predaja zahtjeva BiH za članstvo u EU. Time smo došli u priliku za skorije vrijeme sustići na europskom putu naše istočne susjede, da cijeli ovaj dio Europe ide prema istom cilju, a to je dosezanje standarda koji vrijede u razvijenim zapadnim zemljama. S time u vezi, kao ministrica obrane, mogu potvrditi kako se i u ovoj instituciji radi na odgovaranju na pitanja iz upitnika koja su nam dostavljena kako bismo u zadanom roku dali kvalitetne odgovore. Naravno da se mogu složiti s dijelom kritika javnost da se na ovom putu može i brže i bolje, no smatram kako javnost treba prosuditi zbog čega se događaju anomalije na tom putu i kome ne odgovara da BiH postane dio EU i NATO-a. Uvjereni sam kako ovaj put za našu državu nema alternativu. S time u vezi, mogu kazati kako MO i OS BiH crpe sve zakonske nadležnosti u cilju ispunjavanja uvjeta za približavanje BiH Europskoj uniji i aktivaciju MAP-a. Odgovore na pitanja zbog čega se snažnije u svijetu ne lobira za ove ciljeve, ne knjiži sva perspektivna vojna imovina, ili zbog čega entitetske vlade ne preuzimaju imovinu koja je proglašena neperspektivnom za BiH, javnost će morati potražiti negdje drugdje.

Uvjeti za aktivaciju MAP-a su pred BiH postavljeni još 2010. na summitu u Tallinnu. Dokle je Ministarstvo obrane BiH stiglo s ispunjavanjem ovih uvjeta, ali i u suradnji sa susjednim zemljama?

- MO BiH vrijedno radi na ispunjavanju uvjeta o kojima govori-

te. Naši pripadnici kontinuirano sudjeluju u operacijama potpore miru u svijetu. OS BiH postao je važan čimbenik izgradnje mira u svijetu, što su pozitivno ocijenili partneri u NATO-u. Trenutačno sudjeluju u mirovnim operacijama u Afganistanu koje vodi NATO i u UN-ovim operacijama u Maliju i Kongu. U ovom trenutku imamo 62 pripadnika u mirovnim operacijama, a planiramo povećati obujam sudjelovanja pripadnika OS BiH u operacijama potpore miru dodatnim angažiranjem postrojbe EOD sastava od 16 pripadnika u Multidimenzioniranoj integriranoj misiji UN-a u Republici Mali, 10 pripadnika vojne policije u Afganistanu u misiji "Odlučna potpora" i jednog tima za obuku u Srednjoafričkoj Republici, sa snagama EU, a u skladu sa sporazumom koji sam u ime BiH potpisala s visokom predstavnicom EU za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federicco Mogherini. MO BiH je sa svim susjednim državama, ali i zemljama regije u proteklom razdoblju imao iznimno dobru suradnju te sam očekivanja kako će se ona nastaviti, ali i dodatno intenzivirati u vremenu pred nama. Uz pomoć partnera iz međunarodne zajednice poseban uspjeh u rješavanju viškova o kojima govorite postizemo projektom "EXPLODE", a projektom "SECAP" povećavamo stupanj sigurnosti skladištenja viškova. Također, prvi put smo ove godine pokrenuli projekt demilitarizacije streljiva punjenoga bijelim fosforom te smo, istodobno, prvi put pokrenuli i prodaju sekundarnih sirovina nastalih u procesu demilitarizacije i termičke obrade SIMES-a. Sve ovo je iznimno naporan i dugotrajan proces, u kojemu smo u 2016. napravili velike iskorake i time povećali stupanj sigurnosti u BiH, ali i pokazali da smo vjerodostojan suradnik međunarodnim partnerima. Kada je u pitanju knjiženje vojne imovine, u javnosti vjerojatno i najeksponiranije pitanje, mogu reći da smo trenutačno uknjižili 24 lokacije, znatan dio ostalih je u procesu knjiženja, a uskoro očekujem i knjiženje prve lokacije u RS-u temeljem presude Suda BiH. Javnost treba znati kako dobar dio lokacija nije spreman za knjiženje zbog neharmoniziranosti u zemljišnim knjigama te će zbog toga trebati strpljenja kada govorimo o tom procesu.

S obzirom na navedeno, što možemo reći, koliko smo uistinu daleko od aktiviranja MAP-a za BiH?

- Moram otvoreno kazati da od partnera iz NATO-a očekujem fleksibilniji pristup za BiH kada je u pitanju aktiviranje MAP-a jer bi to, uvjeren sam, imalo obostranu korist. Neke države postale su članice NATO-a iako nisu uknjižile perspektivnu vojnu imovinu, te s time u vezi očekujem da neki drugi naši naponi budu prepoznati, kao što je usvajanje dokumenta "Pregled obrane" ili visok stupanj interoperabilnosti i kompatibilnosti naših pripadnika sa snagama partnerskih zemalja, te time dođemo do aktivacije MAP-a za našu državu.

Zašto se ističe značaj prihvaćanja dokumenta "Pregled obrane"?

- Ono čime se posebno možemo pohvaliti je taj dokument. Predsjedništvu BiH smo dostavili usuglašen prijedlog dokumenta, a usvojen je u Predsjedništvu BiH dva dana nakon dostavljanja iz MO BiH. U skladu s novousvojenim strateškim dokumentom, broj pripadnika OS BiH je smanjen s 10.000 na 9200, a broj perspektivnih vojnih lokacija, umjesto dosadašnje 63, na 57. Sastavni dio ovog dokumenta je "Plan razvoja i modernizacije OS BiH". Ovim dokumentom iskazana su potrebna financijska sredstva nužna za modernizaciju OS BiH. Ovaj dokument je za nas vrlo važan jer će definirati razvoj OS BiH u idućih deset godina, a veliku vrijednost ima jer smo usuglašavanjem "Pregleda obrane" i usvajanjem dokumenta u Predsjedništvu pokazali visok stupanj funkcionalnosti i vjerodostojnosti kod domaćih i međunarodnih partnera.

Niz godina MO problem predstavljaju javne nabave, s čime se u vezi dovodio i odljev vojnog personala. Najavljivali ste unaprijedene tog sustava. Jesu li se stvari u tom smislu promijenile?

- Problem u sustavu javnih nabava u MO BiH prisutan je od samoga utemeljenja ovoga ministarstva prije više od 11 godina. Kao osoba s iskustvom rada u sustavu obrane, nakon izbora na dužnost ministrice, zajedno sa svojim suradnicima smatrala sam kako se

taj sustav mora i može unaprijediti jer ne smijemo naše pripadnike ostaviti bez logističkih sredstava nužnih za svakodnevno funkcioniranje. S tim u vezi, realiziranjem niza aktivnosti u 2016., napravljen je značajan napredak u realizaciji plana nabava te postignut visok stupanj realizacije ugovora za materijalna sredstva i usluge koji su od značaja za funkcioniranje i operativnost OS BiH, kao što su, primjerice, prehrambeni artikli za potrebe OS BiH. Složit ću se da nismo do kraja kristalizirali uspješan sustav JN, no u godini pred nama i dalje ćemo predano raditi na otklancijanju nedostataka kako bismo iz godine u godinu bili uspješniji na svakome polju rada i djelovanja. Unatoč svim pisanjima i špekulacijama o OS BiH kako je vojska gladna, "gola i bosa", s ponosom mogu reći kako smo u 2016. u djelatnu vojnu službu primili više od 300 osoba mlađih od 27 godina, čime nastavljamo sa završavanjem našega kadra i potvrđujemo da su OS BiH, ipak, atraktivna institucija za mlade ljude, koja pruža mogućnost napredovanja bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi. Radit ćemo na poboljšanju uvjeta rada naših pripadnika, dati sve od sebe da im osiguramo kvalitetne obroke, odore i uvjete na lokacijama na kojima službuju, a realiziranjem višegodišnjih projekata po pitanju modernizacije OS BiH, sigurna sam, postaviti ćemo visoke standarde kada su u pitanju radni uvjeti.

Jedan od slogana koji se veže uz OS BiH je - snaga vojske nije u oružju, nego u čovjeku. Znamo da je OS BiH iznimno aktivan u civilno-vojnoj suradnji. Što je sve urađeno na tom planu?

- OS BiH je neprekidno bio uključen u radove na pomoći civilnim strukturama, angažirajući inženjerske resurse tijekom cijele godine. Ukupno smo zaprimili 42 zahtjeva za angažiranje inženjerije na izgradnji ili sanaciji infrastrukturnih objekata, a radilo se o sanaciji cesta, izgradnji mostova, vodovoda i dječjih vrtića, groblja, saniranju divljih deponija, uređenju korita rijeka... Iskazano brojkama, iskopano je ili prevezeno oko 140.000 m³ zemljišta, uređeno je 60.000 m² površina i izgrađeno više od 320.000 m cesta. Vrijednost izvedenih radova se procjenjuje na oko 1.000.000 KM i pri tom nikada nismo gledali dolazi

Page: 8

Reach: 0

Country: BOSNIA AND HERZEGOVINA

Size: 1150 cm2

3 / 3

li neki zahtjev iz RS-a ili FBiH, iz jedne ili druge županije, nego smo nastojali pomoći našoj zajednici i time smo se potvrdili kao istinski prijatelj i partner svima u BiH. •

Očekujem da ćemo ojačati suradnju sa susjedima u godinama koje su pred nama

Od NATO-a očekujem da bude fleksibilniji oko aktiviranja Akcijskog plana za članstvo (MAP)

Oružane snage su prijatelj svih stanovnika BiH. Bez prejudiciranja odgovornosti, potvrđena je potreba da se izvrši temeljita analiza provedenih aktivnosti i procedura vezanih uz odavanje počasti u Banjoj Luci